

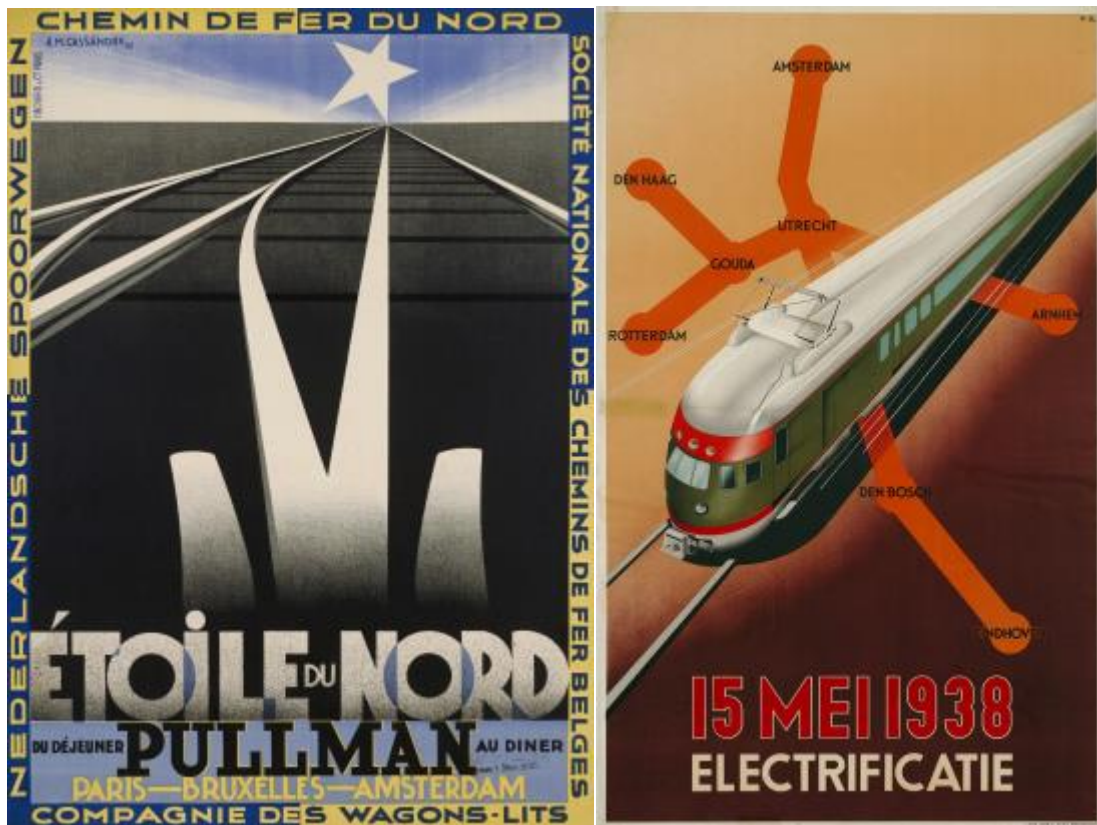
Persbericht

Utrecht, 1 december 2020

Spoorwegmuseum toont 150 jaar Nederlandse spoorwegaffiches

Vanaf 13 februari 2021 is in het Spoorwegmuseum de tentoonstelling 'Spoor van verbeelding' te zien over Nederlandse spoorwegaffiches van het begin tot heden. Centraal staat de vraag hoe reizigers met beeld werden verleid om de trein te nemen. De veelal fraaie en kleurrijke affiches laten niet alleen de geschiedenis van het reizen per spoor zien, naar ook de ontwikkeling van ontwerpstijlen. Tegelijk met de tentoonstelling verschijnt bij uitgeverij Thoth het rijk geïllustreerde boek '150 jaar Nederlandse spoorwegaffiches' door Arjan den Boer.

Tentoonstelling 'Spoor van verbeelding, 150 jaar Nederlandse spoorwegaffiches', 13 februari t/m 5 september 2021.

Affiche links: A.M. Cassandre, *Étoile de Nord Pullman*, 1927

Affiche rechts: Emmanuel Gaillard, *Electrificatie*, 1938

Gastconservator Arjan den Boer

De tentoonstelling is samengesteld door verzamelaar en publicist Arjan den Boer. De affiches komen uit de omvangrijke collectie van het Spoorwegmuseum, uit de verzameling van de samensteller en van enkele musea en archieven in binnen- en buitenland. Sommige zijn nooit eerder geëxposeerd of komen, gevoelig als de originele steendrukken zijn voor licht, sinds lange tijd weer uit de lades van het depot. Daaronder zijn ook zeldzame exemplaren van de Franse Art Deco-grootmeester A.M. Cassandre.

Boottreinen en Holland-promotie

De vroegste geïllustreerde spoorwegaffiches werden eind 19e eeuw gemaakt voor boottreinen door onder anderen de architect H.P. Berlage. Aantrekkelijke affiches om buitenlandse toeristen per trein naar 'Holland' te trekken, werden vaak in de buurlanden geproduceerd. Deze schetsten een beeld van molens, bloembollenvelden en meisjes in klederdracht. In 1913 ontwierp Willy Sluiter de eerste 'moderne' Nederlandse spoorwegaffiches. Hij beeldde geen treinen of bestemmingen af, maar reizigers, spoormannen en 'locals' in de cartooneske stijl die kenmerkend was voor deze 'gentleman-artist'.

Affiche links: H.P. Berlage, Harwich-Hoek van Holland, 1893

Affiche rechts: Willy Sluiter, Naar Keulen, 1914

Campagnes van de Nederlandse Spoorwegen

Tot 1917 kende Nederland verschillende spoorwegmaatschappijen. De fusie tot NS in dat jaar leidde niet direct tot veel reclame-activiteit. Pas na de economische crisis in de jaren dertig verschenen er veel affiches voor speciale kaartjes of met algemene slogans als 'Veilig Vlug Voordelig'. Na de Tweede Wereldoorlog reageerde de NS op de concurrentie van de auto(bus) met vakantie- en autoslaaptreinen. De Trans Europ Express (vanuit Nederland geïnitieerd en gepromoot) ging de strijd met zakenvluchten aan. Later richtte de NS zich op specifieke doelgroepen, zoals tieners en 65-plussers. Rond de eeuwwisseling kwamen de hogesnelheidstreinen in beeld. Zullen (papierene) affiches nog een rol spelen bij het terugwinnen van reizigers na de coronacrisis, nu op veel stations alleen nog digitale reclamezuilen staan?

+++++++ einde bericht ++++++

Voor de redactie, niet voor publicatie:

Arjan den Boer (1972) studeerde Algemene Letteren (specialisaties kunstgeschiedenis en cultuureducatie) aan de Universiteit Utrecht. Hij is publicist op het gebied van geschiedenis, monumenten, architectuur, spoorwegen en affiches. Naast publicaties verzorgt hij lezingen en rondleidingen, onder meer in het Spoorwegmuseum. Sinds ruim tien jaar is Den Boer verzamelaar van originele spoorwegaffiches, waarvan hij een collectie van honderden exemplaren heeft opgebouwd.

Arjan den Boer geeft previews voor de pers op woensdag 10 en donderdag 11 februari 2021. Aanmelding via e.d.rooij@spoorwegmuseum.nl

Afbeeldingen van tentoonstellingsaffiches zijn te downloaden via:

<https://www.flickr.com/photos/hetspoorwegmuseum/albums/72157717007043623>

Sponsoren

ProRail

BankGiroLoterij
WIN MEER, BELEEF MEER

Stichting Goede Doelen
Nh1816
Verzekeringen

VRIENDEN VAN
HET SPOORWEGMUSEUM